

MAGYAR KURIR.

Indult Bétsből, Pénteken, September' 21-dikén, 1852.

B é t s.

Ő Ts. K. Felsége méltóztatott Aug. 25-kén költ Kir. végzése által Méltos. Nyéki Nyéky Mihály Urat, eddig a' N. Méltos. Magyar Kir. Helytartó Tanács Titoknokát valóságos Magyar Kir. Helytartói Tanácsossá kegyelmesen kinevezni.

A' Fő Méltóságú Erdélyi Kir. Udvari Cancellaria méltóztatott az Erdélyi Kir. Guberniumnál megüresült két Titoknoki hivatalra Mgs Fogarasi Lászlai Lajos, és Szentkötölmai Bíró József — eddig Gubernialis Concipista Urakat kinevezni.

N a g y B r i t a n n i a.

Manchester Sept. 3-kán — Tegnap estve 5 és 6 óra közt ezen város nagy rémülésben volt; mert az útszakt, ezerenként öszvejárták a' lakosok, egy koporsót hordozván magokkal, mellyben egy, körülbelöl 4 esztendő kisednek holt teteme feküdt fejtelnyakkal. Azt mondják, hogy a' Cholera ispotályban szántsándékkal vágott le feje a' halottnak, bizonyos Orvosok által, kik azt tudományos vizsgálajoknak tárgyául akarták használni. Azomban, minekutánna már a' fejtelnygyermek eltemettetelt volna, nem tudni mi módon, egy attyafija a' halottnak

megtudta a' tsonkítást, 's úgy történt azután, hogy-ez a' népet felingerlette, 's olyan szín alatt adta elő a' magában ártatlan tselekedetet, mintha az orvosok gonoszságból nyakaznák le még elevenen betegjeiket. A' felboszszult pór-nép nem esmervén illendő határt, és zabolátlan indulatja által vezéreltetvén, annyira ment, hogy egy éppen arra kotsizó orvost kotsijából leszállított, — 's alig ha vissza hagyta volna ülni helyére, hanem ha ez bizonyossá tette volna a' vakmerőket, a' felöl, hogy a' történt dolog megvizsgáltatik, 's ha valamelyikőjök vétkesnek találtatik, az, kemény számadásra fog vonattatni. Ez a' vallástétel annyiban letsillapította a' felhevült népet, hogy az Orvost útjára botsátotta, — de annál dühösebben rohant a' Cholera ispotályba, hol elébb minden ablakokat öszve tördelvén, — azután neki ment a' betegeknek, 's kit felhóltan, kit pedig nyavalyájában küszködve, az Ispotályból lakásokra visszahurtzoltak. Még evvel sem elégedelt meg; hanem minden Orvosokra átkot kiáltván, az Ispotályban találtató székeket, asztalokat, ágyakat, egyszóval minden bútorokat ízre porrá tördelt. Végre a' Politzia megérkezvén, evvel is megakart mérközni, úgy hogy katonai segedelemhez voltak kénytelenek a' tisztviselők folyamodni. Ezek azután majdi

jószerivel, majd fegyver által a népet elszélesztették, — 9-et a lárma kezdők közül el fogtak, és a tömlőtzbe vezettek. — Más nap a dolog vizsgálatra került: és mivel a gyermeket csak ugyan fő nélkül találták sírjában, az operáló Orvos nehézen kerüli el a büntetést, mivel a halottat minden engedelem nélkül, nem bontolni, de lenyakazni mérészlette.

Sept. 1-ső napján a Politzia hivatalnál megjelent a Portugalliai Consul részéről, egy V hately nevű ember, a ki avval vádolta Dom Pedró nak egy Britanniában tartozkodó Agensét, és két Anglus ugyantsak Dom Pedró szolgálójában lévő Ratonatiszteket, úgy mint Burrrel Oberstert, és Bell Kapitányt, hogy ezek Britanniái alattvalókat verbuválgatnak Donna Mária részére, egyszersmind a Politziát arra kérte, hogy parantsolatot adna ki, melly mellett az említett 5 emberek elfogathatnának. A Politzia abbeli kérdésére, hogy ki bizta legyen reá ezen dólgot? V hately azt felelte: a Portugalliai Gonsul, a ki ez által az újontzok fogdosását megakarja szüntetni: azután egy törvényre útasított, melly azt tartja, hogy a ki Angliában egy külső hatalmasság számára katonákat mér verbuválni, az olyan tüstént kemény vizsgálat alá vétessék, és ha kiséül, hogy már részére csak ugyan hódított valakit, azonkívül, hogy bizonyos ideig fogva tartassék, — még pénzbeli büntetésre is ítéltessék. Minekutána tehát ált látta a Politzia a vádlónak igazságát, és egy úttal azt is megértette, hogy már Britanniában, sokan gyűltek Dom Pedró zászlója alá, 's nem sokára hajóra ülnek, Portugallia felé evezendők, — hozzá látott a dologhoz, és V hatelynek meghagyta, hogy állítását tanúk által is bizonyítsa bé. Ez

tehát kapott az alkalmatosságon, 's egy vele lévő tanút mindjárt behívott, ki ezt vallotta: hogy ő szép szín alatt egy bizonyos személy által arra bíratott, hogy menjen véle a már öszvegyűlt Britanniái újontzokhoz, kik az említett Oberster, és Kapitány parantsolatja alatt, a kikötőhelynél tanyáznak: elérvén pedig a kijegyezett helyre, az Oberster eleibe vezetett, ki azt kérdezte tőle: viselt e már katonai szolgálatot, 's minekutána a kérdésre igennel felelt, — neve az újontzok Lajstromába iktattatott, 's azon órától fogva — mindennap 1 Silling és 6 pence fizetése jár az Oberster erszényéből. Mivel a Politzia ezen tanúvallással megelégedett, kiadta a kért parantsolatot a verbuválók elfogatásokra. Azomban nagyobb bizonyosság okáért még több tanúk is elő állítottak, kik mindnyájan egy szájjal vállották, hogy néhány száz főből álló Britanniái katona készen áll Dom Pedró szolgálójára, 's csak parantsolatot vár az elmenetelre.

A Morning Herald Sept. 4-ről ezt írja Londonból. Már nem szenved semmi kétséget, hogy Palmella Marquis, csak abból a tzelből jött Angliába, hogy itt a Kormánynál kieszközölje, mellynél fogva ez, Donna Mária t Portugalliai Királynének de facto esmerné el. Azomban tzelja el nem sült. Azt mondják, hogy az ide való jövetelre, még egy más — fontosabb ok is vezérelte legyen, — de ez az ok, a mi igen természetes, titokban tartatott mind ez ideig. Úgy tapasztaltatott tudniillik, hogy Gróf Villafior terhes kötelességének nem képes meg felelni: erre való nézve Palmella Marquisnak Dom Pedró által meg hagyattatott, hogy Frantzia Országban vagy Nagy Britanniában, fűrkészne ki, egy derek, egyszersmind hi-

res Generalist, a' ki Gróf Villaflores helyett, kész volna a' fő hadi Kormányt felvállalni. A' Márquis több ízben beszélgetett Wilson Robert Urral, de abból a' tizéből e', hogy a' főhadi kormányssággal megkínálja, vagy pedig csak hogy tölle tanácsot kérjen, nem tudatik. Fabvier Generalis is szóban volt. A' mi az Oportói dolgokat illeti, — Dom Pedrónak egy Minisztere azt írja, hogy e' pillanatban 3 vagy 4000 katonára, és 2, vagy 3 nagy hajóra igen szükség volna. Noha Texeira, Dom Miguel Generalisának serege, 4000 fővel szaporodott, még is Oportót nem meri meg támadni, mivel a' katonák a' kiállott strapatziák miatt igen elbágyadtak. A' Seregnek Lisbonába lett visszatérése, igen kedvező Dom Pedróra nézve, mivel most kedvére hordathat eleséget, és minden szükséges eszközöket Oportóba, — és mivel Portugallia alkalmasabb tengeri, mint szárazon való útközetre, tehát Sartorius egy kevés segedelem hozzájárulásával, nagyobb hasznot tenne, mind eddig tettek vala a' szárazon. Dom Miguel katonái között, ritkán történik szökés, és mivel a' tiszték tudják, hogy Dom Pedrótól, viseletek miatt nehezen nyernének engedelmet, tehát megmaradnak Dom Miguel zászlója alatt. —

A' Spanyol Kormány, és Sartorius között, ki a' Tajón egy Spanyol hajót elfoglalt, fenn forgó háborúságnak, — közmegegyezéssel vége szakadt.

Londoni hírlapokból tudjuk, hogy Evans Oberstert Dom Pedró egy főhivatallal kínálta meg, de az ajánlást, környüllásaival mentvén magát, el nem fogadta.

Londonban, az egésségre ügyelő Intézetnek Praesidense, Sept. 3-kán

a' Lord Mayorhoz ment, 's ötöt arra tette figyelmetessé, hogy a' közelébbi Bertalan vásárkor nagy számmal egyben gyűlő sokaságot akadályoztatná meg a' dombévolástól, és kitsapongástól, melly ezen alkalommal igen divatban van, — mivel tudni való, hogy a' Cholera legjobban pusztít olyan helyen, a' hol egy rakáson sok ember van, kivált, ha még az is hozzá járul, hogy éjjel nappal mértékletlenkednek. — Megparantsoltatott annak okáért, hogy a' közelgető Bertalan éjtszakán, minden Kortszáros és vendégfogadós 11 órakor kapuját zárja bé, minelkutánna vendégeit a' haza takarodásra megkérte volna.

A' jövő Octóber hónapban béállandó Parlamentumnak Candidatusává, egy Quaker is jelentette magát: ez az első eset, mellyben ezen rend Képviselőt kíván.

A' Morning Herald szerint, — Burrel Oberster, Bell Kapitány, és egy Higgins nevű Dom Pedró Agense megfogadásokra kiadott parantsolat nem hajtathatott véghez, mivel az említett személyek sehol sem találhattak. — Három Dom Pedró Agensétől kibérlett gőzhajó, Sept. 4-kén hagyta el a' Tajót, és Burrel Oberster, a' ki a' Britanniában szedett új-jontzokat commandérozni fogja, ugyan akkor tájban evezett el Nagy Britanniából. Az elindulás előtt 2, vagy 3 nappal a' Recruták kissébb osztályokban Kentbe, és Essexbe küldettek, mivel attól lehetett tartani, hogy ha Londonban ülték volna hajóra, a' lakosok által megakadályoztatott volna elmenetelek.

Egy Edinburghi hírlap szerint, X-dik Károly familiástól Holyroodot nem sokára elhagyja.

O r o s z O r s z á g.

A' Pétervári Ujság Daghesztánból leveleket közöl, mellyekben először ezen Caucasusi tartománynak fekvése, azután pedig lakosainak characterere érdekeltetik. A' többek között az elsőre nézve azt mondja, hogy ezen tartományt két nagy folyóvíz mossa, úgymint Samburg, és Koissu, mellyek öszvefutván, réndetlen háromszegeletet formálnak; az egyik szegeletnél laknak a' Tavlinerek, a' másik részében, melly hegyes, völgyes, a' szabad Tabassaranok, — ismét bellyebb napkelet felé a' hegyek között az Avarusok: ezektől egyenes lineában napkelet felé nem messze fekszik Tiflis. Ezek öszvesen mind — náborútól edzett emberek; — egyéberánt sokáig tsak magok között, és legfeljebb legközelebbi szomszédjaikkal hartzoltak, — de már 1826-ban és 1827-ben Mirza Abba vezérlése alatt az Oroszok ellen is kikeltek, és később Kasi Mullah, kinek rettentő tetteivel el van telve egész Daghesztán, szörnyű pusztításokat vitt véghez a' Persák ellen, kiket az a' tartomány Vallás külömbségénél fogva sem szívélhet. Kasi Mullah vagy Mahommed született Uisukul nevű faluban. Nagy Attya, mint mondják, egy Orosz szökött katona. Gyermekségét falun töltötte, 's a' többi szegény falusiak módjára, 's is a' nagyobb helységekbe szőlöt hordott egy szamaron árulni a' népesebb helységekbe. Ezen több ízbeli útazása, helybeli esméret szerzett neki, 's utóbb — tapasztalásait, hazafiainak károkra fordította. Felserdült korában oskolába járt, a' hol a' Persa nyelvet, és egyebet a' mit egy pallérozott népnek oskolájában tanulni lehet megtanulta. De tsak

hamar észre vétette nyughatatlan, és indulatos voltát, azért is falujába visszátasított. Itt egy darabig hallgatott. Azomban úgy látszik, hogy tsak a' kedvetlen környülállások, szegték el szárnyát, — mert midőn 1826-ban a' zürzavar felkerekedett, — ő sem maradt békével, hanem honnosainak példájokat követvén, fegyverhez látott, 's nem sokára öldöklő társainak fejekké leve.

L e n g y e l O r s z á g.

A' Frankfurti Ujság megzáfolja a' Constitutionnellnek némmely állításait, melly szerént ez, azt ákarta a' Közönséggel elhítenni, hogy Lengyel Országban semmi gondsintsen a' hartzban elesett, vagy a' hazából kiköltözött Lengyel tiszteknek öszvegyéire. Ez valóban minden fundamentóm nélkül való költemény, és illyeket hírlenni tsak azoknak dólgek, a' kik az Orosz Tsászárt, új Herodesnek, vagy Caligulának szeretnék festeni, a' Kormány tisztviselőit pedig egy sereg hóhér nevezettel kívánnak bé-motskolni. —

H e l v é t z i a.

Sept. 3-kán éjjel Bernben az ügy nevezett Sioner Commissió elfogattatott. A' foglyok között több nagy rendű személyek is találatnak, a' többek között a' Politzia Directora Bondeli, kik mindnyájan Thunba fognak küldtetni. Azt mondják, hogy a' tömlötzők úgy meg vagynak telve, hogy a' Criminalis Commissió kéntelen volt néhány kissebb bünösöket kezesség mellett bizonyos időre kibotsáfani. Dr Albrecht, — a' Bernben megjelenni szokott közönséges Ujság-

nak Szerkeztetője a' Kormánytanátsól parantsolatott vett, melly miatt kéntelen volt Bern't elhagyni.

Burkus Ország.

A' Burkus Rajna mellyéki tájéknak fő Praesidense közhírré tette, hogy az Azziai Cholera, Sept. 5-dik óta magát Emmérichben megfészkelte ugyan, de még is máregynehány nap óta vesztett erejéből. — Az előtt a' hajók Emmérichben kötöttek, de az éppen most említett ok miatt, Rees választatott kikötőhelyül.

Frantzia Ország.

Dupin Urnak a' Frantzia Académiába lett béiktattatása fényes szertartással ment véghez. Az Académia tudósaihoz tartott beszédje ennek a' lelkes szólnoknak, nagy tetszést nyert. Három dologban, úgymond, a' többek között, leginkább kevélykedhetem: először: midön az Ügyészi Karnak fejévé, — másodsor, midön azon Departamentumnak, mellyben születtem, Deputatusává, és most, midön a' tudós Academiának egyik tagjává kineveztettem. — Az Academia Directornak Jouy Urnak, a' heves beszédre adott felelete, úgy szinte Arnault Urnak egy hosszú tudós előadása, hidegen fogadtatott.

A' Journal du Commerce szerint, az Üléseknek megnyitása előtt, a' Miniszterium hihetően megváltoztattik, ha nem egészen, legalább egy részében.

A' National törvény ellenvalónak hirdeti a' Szent Simonisták rendje elosztatását, a' mennyiben a' Charta kinek kinek szabad Vallás gyakorlást enged. Akár igazak Enfantin,

's társai ellen előhozott vádak, akár nem, minden esetre igazságtalan, a' vétkesek miatt, magát a' vallást kárhozhatni.

Sept. 6-kán Berrier Ur síjának, és Carlo Albertónak Perci vétettek tanátskozás alá. Az elsőnek ügye, a' Cassations Udvartól az Alsó Loiri Törvényszékhez útasított.

Hertzeg Talleyrand Tourainébe utazott, a' hol húgának Dino Hertzegnének jószágán 3 hetet fogtölteni, 's onnan Londonba utazik.

Sept. 4-kén Párisban 21-en — 5-kén 22-en haltak meg Cholerában.

A' National nem tartja igaznak, hogy a' Miniszterium változást fog tenni Frantzia Ország Politikájára nézve.

Ugyan azon Ujság azt mondja, hogy Dupin Ur, a' Prantzia Academiába lett béiktatásakor, hibásan dítserte az ott szokásban lévő — mint magát kifejezte, szabad választásbeli just, a' mennyiben onnan sok érdemes férjfiak, sok jeles Költők, és írók kirekesztetnek.

A' Gazette de France nehezen veszi, hogy a' Journal des Debats Frantzia Ország első írójáról Chateaubriand Urról nem is emlékezik, holott az előtt ugyan azon Ujság, — ezen kedveltjét mindenkor éig magasztalta. A' Gazette ismét arra tétetik figyelmetessé, hogy mi okból fogja pártját egy férjfiának, kit 1829-ben elvetemedett léleknek, és örültnek nevezett, azért, mivel akkor a' Polignac Miniszteriumának malmára nem igen hajtotta a' vizet, és mivel Rómában Képviselei hivatalát letette.

Gróf Sebastiani Sept. 8-kán ismét Párisba érkezett, 's a' Királynak egy rendelésénél fogva, ismét általvette a' Külső dolgokra való felügyelést Gróf d'Argouttól, a' ki arra, a' megjött Miniszternek távolléte alatt megvált hatalmazva.

Sept. 8-kán a' Journal des Debats, és a' Constitutionnel írója között párviadal történt. Egyébiránt a' dolognak semmi rossz következése sem lett, mert minekutánna mind a' két részről, a' levegőbe sütötték vólnapistolokat, békével haza sompolyodtak, — 's pennát vettek kezekbe.

A' Lyoni lapok tele vagynak perhirdetésekkel, mellyeket Frantzia Országban némelly Újságírók ellen kezdetek.

Zach Bárót azt a' híres tsillagvizsgálót Sept. 2-kán a' Cholera elragadta. Ez a' 80 esztendősen tisztos öreg azért lakott egy idő óta Párisban, mivel itt egészségének helyre állását reménylette.

B e l g i u m.

Hága Sept. 7-kén. — Az itt lévő Burkus Követ Gróf Valburg Truchsesz a' napokban bútsúzott el Ő Felségétől, kitől egy brillantokba foglalt Ő Felségének Képével ékesített pixist kapott ajándékba. Követője, Gróf Mortimer már meg tette udvarlását mind a' Királynál, mind a' Királynénál.

A' Luxemburgi Kormány Praesidensének egy rendelésénél fogva, azon okból, mivel Ő Felsége a' Király, és Nagy Hertzeg, mind a' frantzia, mind a' német nyelvet, — Nemzeti nyelveknek kívánja tekintetni, — elhatározottatott:

1. A' lakosok ezentúl esedezéseiket, nehézségeiket, ügyeiket, és akármennyű dolgaikat akármelnyik nyelvben e' kettő közzül, intézhetik a' Kormányhoz, Tisztviselőkhöz, Elöljárókhöz, Törvényszékekhez, — és ezek abban a' nyelvben tartoznak felelni, és az ügyes bajos embereknek dolgaikat el-

intézni, mellyben ezek, folyamodásait készítették.

2. Az írkokok abba a' nyelvbe foglalják, a' törvényes, és hiteles irványokat, mellyben a' részekről megkérlettek.

3. A' Nagy Hertzegségnek azon tisztviselői, kiknek a' Német szövetség Tisztviselőivel dolgok vagyon, — ezen esetben mindég a' Német nyelvet használják.

S v é t z i a, és N o r v é g i a.

Ő Felsége a' Svétziai Király megparantsolta, hogy a' Choleráról tett, és teendő tudósítások a' Kormányhoz olly tzelből küldessenek fel, hogy ez, azon terjedő nyavalyára nézve tzelérányos rendeléseket szabhasson. Egy hájó orvosnak tudósításában azt az észrevételt lehet olvasni, hogy az epeveszélyben sínlődő személyeknek vérek, érvágáskor fekete, és öszvetsomósodik, a' nélkül, hogy valamely nedvesség a' tsomótól külön válna, — de az a' különös, hogy ugyan ezen eset nem tsak a' betegekre, de a' hajóban lévő egésesekre nézve is helyt talált, a' mit az Orvos maga magán is, mint egéses emberen megpróbált.

N é m e t O r s z á g.

Sept. 10-kén Hanau városában hirtelen sok ember gyülekezett öszve. Ezen öszvetsödülés indító oka nem tudatik, de kiabálás, és fütölés által eléggé kijelentették az öszvesereglettek, hogy tzeljok nem tiszta kütfőből ered. Azért is a' polgári gárda nem sokáig késett, hanem az illető tisztviselők rendelésekből fegyveresen megjelent a' piaton, mellyen a' lárma történt, 's kevés idő múlva minden kitsapongókat, 's bámulókat haza takarított.

Portugallia.

A' Lisboai Kikötőhelyen még mindig tanyáznak Frantzia, Anglus, és Spanyol hadihajók. Dom Miguel erősen készül Oportó felé, Dom Pedro erősen bésántzolta magát a' városba. Egyéberánt a' két ellen táborban semmi nevezetes nem ment véghez, 's hihető, hogy tavaszik nem is kezdenek elhatározó ütközetet.

Béts.

Tizedik gyűlésc, a' Német nemzetbeli Természetvizsgálóknak és Orvosoknak, Betsben, 1832.

Kedden, Sept. 18 kán tartották az itt öszvegyülekezett Természetvizsgálók és Orvosok első köz üléseket a' Ts. K. Universzítás nagy szálájában. A' tudós tagok és vendégek 6—7 százból álló gyűlésének pompáját nevelte Hertzeg Metternich-nek Ö Felsége Status Cancellárjának és a' tudományok nagy számú barátinak 's párfogóinak megjelenése. Báró Jaquin tartotta, mint Elölülő a' megnyitó beszédet. Ezután Littrou Professor felolvasta a' társaság rendszabásait, tudokra adván egyszersmind, az intézeteket, mellyek itten a' társaságnak, mint vendégeknek barátságos fogadásokra tételtek. Követék őt a' társaságnak három Szószóllói, ú. m. Königsbergből Udv. tanácsos Burdach, beszédet tartván a' szívdobásról; — Bétsi Professor Wawruch, a' cholera nyomairól az ó testamentomi írásokban; és Boroszlói Professor Geppert, ki az élő növényekben származó melegről olvasta fel értekezését.

Végződven az ülés a' társaság tagjai öt osztályra oszlottak, hogy magoknak Elölülőket és Titoknokokat választván tartandó öszvegyűlések napjait és óráit meghatározzák.

Magyar Ország.

Vácz, Sept. 10 kén. A' Kegyes Oskolák Tanító Szerzetes-Rende itten öszvegyülekezvén, Főigazgatójoknak egyező szavazattal Főtisztelendő Tudós Grosser Ker. János Urat választotta, ki eddig Főigazgatói Helytartó volt. Kormány Segédekké választattak: Tiszt. Sztankovics Miklós; Hegedűs Aloiz; Nagy Leopold; Ugróczi Ferentz; Spányik Glizér és Róth Mihály Urak.

Második közlés.

A' Magyar Tudós Társaságnak most folyt nagy gyűléséről.

I. September első napján az 5-dik ülésben szavazatok többsége, a' törvénytudomány osztályába 2-dik vidéki rendes taggá választotta

Stettner Györgyöt, Ns Torna Vármegye Táblabíráját 's a' Pápai Collegiumban Törvények Professorát.

II. Az Igazgató Tanátsnak a' nagy gyűlés ezen munkákat ajánlotta kinyomtatás végett:

1. Göthe Iphigeniája, sor. Kis János rendes tag, ötös jambusokban.
2. Horatius levelei, Kis Jánostól alexander versekben. Wieland magyarázó jegyzéseivel Kazinczy Ferentztől.
3. Moliereből l' école des femmes fordítása Arvay Gergelytől hatos jambusokban.
4. Olasz Magyar grammatika. Irta Császár Ferentz levelező tag.
5. Nota Albert vígjátékának II filosofo celibe fordítása, Császár Ferentztől.

Ezekre az Igazgató Tanáts September 5-kán és 9-diken tartott ülésében tisztelő jutalmat és kiadásokhoz költséget rendelt. Az 1. 5. 5 pont alatt lévők

azon színjátékok közül valók, melyek fordítására a társaság kitkit felszöllított.

September 9-kén volt ülésében az Igazgató Tanátsnak, a Történettudomány osztályába helybeli 3-dik taggá neveztetett:

Luczenbacher János, hites Ügyvéd 's törvények Doctora.

Ugyan ezen említett ülésben rendelés költ, hogy az 1831-ben leginkább kitünőnek ítélt munka, mellyről a September 8-kán volt közülésben a' jelentés felolvastatott, u. m. Árpád költőjének, Horvát Endre Pázmándi Plébános, Ns Győr Várm. Táblabíró Urnak, a' társaság rendes tagjának, a' 200 darab arany jutalom általadassék, a' mi meg is történt.

Hivatalosan tétetik egyszersmind közhírré, hogy mind az 1831-ről szóló Nyelvtudományi kérdésre jövő legjobb felelet írója száz darab aranyat kap jutalmul, mind a' Philosophiaira érkező feleletek közül a' leginkább kielégítőé, 's így jár, az 1832-re kitett Historiai és Mathesisi kérdés legügyesebb megfejtőjének is száz—száz darab arany. Eléadta már előre e' négy kérdést a' közülésben kiosztogatott nyomtatványok szerint ezen Ujság 23 dik száma, tudják abból a' felelni akarók mikorra mikép' és hová kell dolgozásaikat beküldeni: itt annál fogva még csak a' Társaság alaprajza 16-dik lapjának 's a' 37-dik és 38-dik rendszabásnak megolvasá-

sa ajánltatik tudomásul. September 11-dikén 1832.

Döbrentei Gábor m.k. Titoknok.

Pétsről, Sept. 8-dikán. Folyó hónap 2-dikán végezte néhai Koller József Nagy-Praepost és Kanonok Ur, életének 87-dik Kanonokságának pedig 57-dik esztendejében munkás életét. A' miket mind maga végezett a' tudományok mezején, mind pedig azok iránt tett, a' kik e' tövises pályán futottak, felejtetlenné teszik nevét, 's érdemei örökösök. Nyúgodjanak békével a' Jelesnek hamvai!

H i r d e t é s.

Az Austriai első Tűzmentő-társaság igazgatósága Bétsben ezennel közhírré teszi, hogy a' maga Agensévé Ts. K. postamester Bogdánfy Gábor Urat nevezte ki Kolo'svárt, melyre nézve a' kik ingó vagy ingatlan, javaikat, a' villám vagy tűz által okoztatható kárvallás ellen biztosítani kívánják ott jelentsék magokat, bizonyossá tétetvén dolgait: legsebesebb és pontosabb eligazításáról.

Egyszersmind jenti hogy e' Társaság ezelőtti Agense N. Váradon Brandecker Ignáz Ur ki most Kolo'svárt lakik, megszünt ezen hivatalt viselni, 's Kis Ernest Ur által pótoltatott ki N. Váradon. — Béts Julius 20-an 1832.

Az Austriai első Tűzmentő-társaság igazgatóságától.

Küldjük Beregh Vármegye Mappáját a' Debreczeni, N. Bányai, Szathmári, Szigethi, Zilahi, és Nyíregyházi tso-mókban, a' szokott mód szerint posta petsét alatt.

(Fél árkus „SOKFÉLE“ XLI. Toldalékkal.)

Szerkesztető és Kiadó Márton József, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)